

Vroeg zaaien is en blijft een risico

Zaaien voor 10 maart is risicovol: Bij een koud voorjaar en stressomstandigheden voor en na opkomst is er bij alle rassen een verhoogde kans op schietervorming

Erg groeizaam was de start van het groeiseizoen in 2021 niet. De temperatuur bleef in het voorjaar onder het meerjarig gemiddelde steken. De vroegst gezaaide bieten hebben een lange koudeperiode moeten doorstaan.

Het risico op massale schieterontwikkeling als gevolg van vernalisatie was daardoor reëel. In diverse vroeg gezaaide percelen werden aanzienlijke aantallen schieters gesignaleerd. Vooral temperaturen tussen 3 en 12°C bevorderen het vernalisatieproces. Vuistregel hierbij is dat meer dan veertig dagen met een maximumtemperatuur onder 12°C later in het seizoen een schieterprobleem kan veroorzaken. Het advies is om niet te zaaien in februari en voorzichtig te zijn met zaaien voor circa 10 maart. Op basis van het weer in het verleden is de kans groot dat de drempel dan nog overschreden wordt. Als de verwachte maximum dagtemperatuur boven 12°C ligt en de weersverwachting gunstig is, is zaaien wel aan te raden.

Niet alleen kou

Hoewel de nadruk bij schieterontwikkeling vooral op de temperatuur ligt, kunnen ook andere factoren meespelen. Met name stressomstandigheden tussen vochtopname van de pil en veldopkomst kunnen bijdragen aan het vernalisatieproces. Denk aan diep zaaien, een trage kieming of korstvorming. Als schieters zichtbaar worden, hoeft dit dus geen gevolg van vroeg zaaien te zijn. De regio speelt een belangrijke rol: temperatuur en daglengte zijn doorgaans hoger in het zuiden dan in het noorden. Ook is het precieze moment dat een biet gaat bloeien rasafhankelijk.

Opbrengstreductie

Vroeg zaaien levert geld op. Hoe eerder suikerbieten het veld sluiten, hoe meer straling het gewas kan

onderscheppen en hoe hoger de potentiële suikeropbrengst. Bij gemiddeld weer kost iedere dag later zaaien in maart vanaf half maart ongeveer 250 kg wortelopbrengst per hectare per dag. De potentiële opbrengst neemt in april en mei steeds sneller af. Daarbij dient de afweging te worden gemaakt tussen vroeg zaaien of wachten, met het risico op extra arbeidsuren voor het verwijderen van schieters in het seizoen en onkruidbieten in volgende jaren.

André van Valen en Martijn Leijdekkers specialisten zaaien en rassen